

KEMENESALJA

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Előfizetési ár: negyedévre 2 pengő, félfévre 4 pengő,

egész évre 8 pengő.

Hirdetés díja előre fizetendő.

POLITIKAI LAP.

Felélős szerkesztő és kiadó:

DINKOREVE NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Dinkreve Nándor könyvnyomdája, Céldömökön ide intézendők a szemlémi részt illető közlemények hirdetések és mindenemű pénzületek.

A gazdák várnak.

A mezőgazda egén mostanában egymást érik a fekete felhők. Az agrárfront meteorologiai jelentései mindeideig kevés jót ígértek és ha ígértek is jót, ez nem igen vált valóra. Csak az utóbbi hetek hivatalos megnyilvánulásai jelzik, hogy valami jelentős fordulat következett be a kormány mezőgazdasági politikájában. Amit nem lehet elég méltó szavakkal dicsérni, Wekerle pénzügyminiszter, a maga földjének ez a nagyszerű gazdája, változó kormány agrárpolitikájának most kialakuló egész anorámját és minden jel azt mutatja, hogy az egész vonalon javulás várható.

A legutóbbi adatok szerint a gabonaértékesítés abban a stádiumban van, hogy az országból körülbeül mindazok a gabonakészletek elszállításra kerültek, amelyek feleslegként rendelkezésre állottak. A közlekedési kimutatásokban szerepel még vagy 5 ezer waggon buza és némi örömeny fejtálálható az elszámolásra kötelező raktárakban, de ezeknek egy része már eladott áru, ugyhogy jelentős buzafeleslegről nem lehet beszélni. Ezekből az adatokból kitűnik, hogy a válsággal küzdő magyar gazda, ha nyomorított áron is, piacra vitte minden feleslegét.

A külkereskedelmi mérleg szempontjából a kormánynak egyenesen kötelessége megakadályozni azt, hogy az agrárvilág újabb tőkeszerzése szempontjából a kényszerítő körülmények hatása alatt már most értékesítse új buzáját a világpiacon meg sem közelítő árszinten. A kormány megbízható hírek szerint már foglalkozik behatóan ezekkel a kérdésekkel és a megígért mezőgazdasági köcsön jelentős része a szükséges zöldünet biztosítására fog szolgálni. Másrészt a gazdasági miniszterek törekvése arra irányul, hogy a mezőgazdaság súlyos

hiteleit konvertálni lehessen és a lehetőség szerint helyreálljon a termelési költségek s az agrárhitel felbillent mérlegének egyensúlya.

A mezőgazdasági körök amikor ilyen módon a hitelkérdés szanálását remélik, fenn tartják az egyéb kormányintézkedésekre vonatkozó régebbi programjukat. Meggyőződésünk szerint megfelelő korlátzó, másrészt kedvezőbb légkört biztosító intézkedésektől az ugynevezett mezőgazdasági világválság romboló erejét csökkenteni lehet. Az agrárvilág úgy látja, hogy a politikai kérdéseket félre kell tenni, mert a buza árkatasztrófiája ma a magyar népek legégetőbb és legfontosabb problémája. A termelési-átalakítása a maszebb jövő ígérete: olyan intézkedések kezdenek, melyek már most keresztül vihetők. Hogy a háború alatt a fogyasztás érdekében maximálták a korlátok a buza árát, utósti, ha kell, a kenyérmagvak árát esetleg diktatorikus uton is biztosítani kell a termelési költségekhez mérten. A gazdák segítséget várnak, amíg tudnak várni.

Ismertette a kereskedelmi élet leromlásának okait, mely a rendszertelen adóteherben nyilvánul meg egyrészt, másrészt az általános gazdasági leromlás következménye. Mindkettőnek pedig az átkos trianoni béke az oka. Sürgeti a humánus adóztatási rendszer visszaállítását, eltörlését olyan adóknak, melyek súlyosan megnehezítik a kereskedő munkáját, nekik oktanul sok munkát, bosszúságot okoznak. Ilyen a forgalmi és a fényüzési adó, melyeket a legtöbb esetben nem is tud áthárítani a vevőre és ez újabb megterhelést jelent. A forgalmi adónál a fázis rendszert sürgeti. Hogy a titkár szavajból érteni lehetett, az OMKE nem foglal állást a kontarkodás ellen, pedig a kereskedelem egyik rákfenéje talán épen ez is, hogy ma mindenki nyithat bármilyen kereskedést ha tanulta, ha nem, csak penze legyen. A szabadkereskedelem egyik igen nagy hibája az is, hogy ma a rőfös tarthat a cipőtől a kalápig mindent, még kisebb drogériát is: a vegyeskereskedő pedig a subixtól a tűzlobányagig minden közszükségleti cikket tarthat. Pedig ugy a rőfös által, mint a szatocs által árusított közszükségleti cikkek között sok olyan áru is van bőven, melyeknek árusításához külön képesített szakmák vannak. Nem kevésbé tette-tönkre a kispárt ez a szabad kereskedelem.

A vásárok fokozatos megszüntetése talán javítana a helyzeten, de a bajok főforrása nem itt keresendő. Legyen képesítéshez kötve a kereskedelem, az ipar, kiki csak olyan árukat árusíthasson, melyben szakképzett, vagyis: a suzter cipőt készítő vagy árusító, a kalapos kalapot, a droguista szakmájába tartozót, a papírkereskedő papírt és hasonlót.

A Társadalom Biztosító bajajával foglalkozott Horváth titkár. Elmondta, amit már sokszor hallottunk, hogy van egy elnöke, 8 alelnöke, kb. 40 igazgatója és

H E R
ujdonság
HELLER BARSÁIT DERBY
E R
D E RBY

Gyűlések, beszámolók, értekez- letek napja.

Mult vasárnap délután 2 órakor a városban tanácskozóban tartotta értekezletét az OMKE (Kereskedők Egyesülete) Ábrahám István elnök-elnöklete alatt, ahol Horváth István egyesületi titkár ismertette főként a kereskedők sérelmeit és annak sürgős orvoslását követelte.

PENZT TAKARIT, ha szükségletét beszerzi az ANGOL ruha áruházban ALTMANN BERNÁT cégnél

Főüzlet Pápa, Kossuth Lajos-u. 9.

Fióközlet Veszprém, Rákóczi-tér 1.

A legkényesebb igényeket kielégítő óriási nagy választék Férfi és
Fiu ruhák, Felöltők, Esőkabátok, Bőr kabátok, French-
coutok és Hubertusokban.

Külön Női Felöltő osztály.

A világhírű GUTMANN-féle elszakíthatatlan munkásruhák
egyedárusítója.

Elsőrangú szabás!

Meglepő olcsó árak!

Tisza Kálmán

politikai és publicisztikai tanulmány.

5) Irta: Vécsy Tamás.

A pápens elleni küzdelemben Tiszának irodalmi fegyvertárai a tudós és bátor Révész Imre, Szekács József és Török Pál lelkészek voltak. A magyar és nemetajku gyűlekezetek elfogadták a Révész Imre által írt »Tájékoztató« ígét, hogy az alkotmányos egyház felsőbbbég mellőzsevel érkező bécsi rendeleteket ki nem hirdetik. A kath. főpapnág kezét nyújtott Tiszának és Zsedényinek a protestans autonómia megvédelmezésében. Bartakovics egri érsek megízente Debrecenbe, hogy helyesli az evangélikus egyházak függetlenségének alkotmányos védelmet és vele együtt éreztek az ország többi hazafiás érzesű katolikuskai is. Br. Radvánszky Antal, ki Pozsonyba internáltatott, nyomatekusan figyelmeztette az ország kormányzóit: Benedek tábornagyotól a felzaklatott szentvedélyekre és erre Benedek a pápens sürögös visszavonását kérte Becsben. Lonyay Menyhért közbenjárása is sikerrel járt. Ő ugyanis, mint az Országos Gazdasági Egyesületelölöké, tenyér-marhák vásárlása címen gyant felkeltése nélkül kiutazott Hollandiába és Angliába. Utóbbi helyen a főhatalmi és főpapi körök közbelépése folytán az angol kormány egy barátságos hangú, de Ausztriát a magyar protestánsok vallászabadságának fenyegetésétől komolyan iutó diplomaciail jejkézetet intézett Bécsbe, melyben hivatkozik azon garanciára, melyet Anglia a magyar protestantizmus irátuban westphaliali békeben vállalt s mely neki jogot ad a beavatkozásra. Mivel Anglia barátságára Ferenc Józsefnek abban az időben feltétlen szüksége volt, gróf Thun Leo bukása és a pápens visszavonása gyorsan bekövetkezett.

A kivívott siker a mozgalom spiritus-rectorát Tisza Kálmánra avatta a kálinisták hitéről vezérévé. E védelemben lett »népszerű« és országshírű, mint lord Byron, a Childe Harold első éneke után egy nap alatt. Névét szanyára vette nemcsak a hir de a nepdál is és szerte énekeltek akkor a hazában, hogy:

Olyan ember kell most,
Ki megáll a lábán,
Eljen Tisza Kálmán!

Mivel a pápens elleni küzdelem a nemzet erőt a törvények és a bekeötések alapján egyesítette, Tisza így az alkotmányvisszaszerzésre irányuló mozgalomnak is egyik vezére lett és politikai pályája ezzel a pápens elleni küzdelemmel nyílt meg. A kálinizmus sodra emelte őt a partvezéri posztra, de egyben ez jelölte is ki a helyét az erősebb hangnem arnyalatánál. Az orszagra nézve bizonyára nagy szerencse volt, hogy ez így történt, mert az erősebb hangnemhez csatlakozókat ez ifjúnak böcs orvosságára tartotta vissza a forradalmi iránytól, de hogy Tiszára is szerencse lett volna ez az erenzeki szerep, azt semmiképpen sem állíthatjuk. A jobboldaliak azért ödöztek, hogy sokat követelt, a szébalak meg persze azzal vadoltak, hogy kevésel elégedett meg.

IV. A határozat.

A pápens visszavonása után derengeni kezdett az ég Magyarorszag felett. A pityrnalát közeledett mutatja, hogy a foglyok, akiket a pápens elleni küzdelemért iteltek el, kegyelmet kaptak, hogy a császár megjegyzéseiket tett beklő szándékáról, hogy gróf Rechberg birodalmi kanczlar báro Josika Samuval tárgyalja a magyarok kiranságairól és végre, hogy gróf Andrassy György Becsben jart a Dessewffy Emil gróf alkotmánytervezetel.

Az urak odahagyttak kastélyaikát és felmentek Pestre politikai cionális, hol a jogászok gyakori tüntetéseikkel vertek fel a város csondját. A jövő reményeiről beszélt Pesten mindenki, a Csekonc Jánosna szalonjában éppen úgy, mint az Arany sas ettermében, a Nyary Pal asztala körül s a kedélyeket a várakozás edes izalmna tartotta fogva. Csak Tisza Kálmán hallgatott, mert ez időben ő nem s politikai mozgalmaikat, hanem a családalapítás gondolatával foglalkozott és 1860. július 21 én nőül is vette rukonát Degenfeld-Schomburg Iona grófnét. A klasszikusokban jartas Szontagh Pá. ekkor Lásander spártai

hadvezérnek Cyrus perza királyhoz intézett szavaival ödözötte kedvett barátját: »boldog vagy, hiszen erényeiddel s szerencséd szövetkezik«.

Degenfeld Iona grófú ösrégi sváb főri nemzetségből származott, mely ma is virágzik Wűttenbergben, Badenben és Magyarországon. A magyar ágnaak Degenfeld-Schomburg Miksa gróf (1766—1816) es. kir. kamarás és birodalmi udvari tanácsos, az erdőszaíai (Szatmárvármegye) várkastély és uradalom birtokosa volt a megalapítója, akinek széki Teleki Anna grófnóvel kötött házasságából származott a nagyszű és vagyonat gyarapító Degenfeld Imre gróf, az Iona apja. Ennek nemes Beck Paulinával kötött frigyéből öt gyermek szűletett, akik egymásra így következtek:

1. Ágost, sz. 1835-ben, neje Karacsay Melania grófnő.
2. Anna, sz. 1836-ban, férje: Odescalchy Gyula herceg.
3. Iona, sz. 1839. január 8-án, férje: Tisza Kálmán.
4. Beria, sz. 1843-ban, férje: Podmaniczky Géza báro.
5. Emma, sz. 1844-ben, férje: Károlyi Tibor gróf.

Degenfeld Iona grófnő művelt magyar izlést, honleányi lelkűletet, bensű vallásosságot és melegen érző szívet hozott magával a geszti kastélyba. Csaladi boldogság és öröm aranyozta-be az ifju par otthonát.

»Oh szép dolog a házasság!
Nem néhez annak terhe sem,
De csak, ha két ember egygve lett,
Testben-lelékben teljesen,
Ha, amit elgondol a férfi,
A feleség az átáléri...«

Tisza Kálmánra átérezte férje gödölat-világát és boldogsáa tette őt egy hosszú életen át. A családi vonzó környezet, a szeretet és a béke adott mindig kárpótlást Tiszának a közpajza töviséről. A közlétele a lelek nagysága, a családi köré a lelek gyöngédsége és mennő hantóbb a külvilág, annai becesebb a családi tűzhely. Főleg, ha annak olyan hü gondozója a családú, mut Tisza Kálmán es olyan ragyogó a napsugara, mint Degenfeld Iona.

Egy többizben átépített kastély volt a Tisza Kálmánéak otthona Geszten, melynek keleti szárnya bolivies szobáiról, ugyanolyan nyitott folyosóival teljesen megrözte ma is régi jellegét. Az építet főszerep déli homiok-zatával a falu temploma lele nek kisé dőn-bos emlékedesről, mely előtt meg 10—15 m. hosszúságban van a kert. Ebben a szárnyban van egy kisebb es egy nagyobb cappali szoba, előtte a leposzoházal, míg a hátszobák a régi bolthajagos keleti szárnyban vannak elhelyezve. Itt látható az a híres terras is, Tisza Kálmán kedvence tartozkodás helye, mely sok nagyvater ember emléket tudna felidézni.

A leposzoházal nyugati lele egy folyosó választja el a mez őt szobáiból alio részt a kastélynak, melynek emeleten kettős vendékszoba találunk. A nagy negyzögű es kastejudrarnak egyik oldán kocszin, hátul keresztben pedig a hintos es hatas lovak istállója fekszik. A park hosszan nyúlik ki a szántóföldek közé es északi részét konyhaert és üvegházak szegélyezik. A diszkerti részen kelemesen pihen füge a szem, a jól gondozott es öntözött viraggyak öde pompájában, a zöldülő pásziton es a ház déli oldalán fekvő hatalmas patánok.

Tisza Kálmánék előkelő uriházat vittek Geszten. A vendéket négy asinóros inas szolgálta ki az ebédnél, az istállóban pedig 30—40 darab luxusú állott. Egyenként a háznál nem volt fényezés, csak szives magyar vendéglátás, gazdag magyaros asztal, melyre 10 esztendő eszmelieki borok kerültek. A hatvanas években tartott híres geszti vadászaton es Kálmán napokon esztünkint a groló a asztalnal teljesítette egész reggelig a gondos, előzékeny s mindepre figyélő háziasszony szerepét. Nem egyszer es erzelem, a hangoló szonoklókak s a jó zene hatása alatt, amikor

1) Degenfeld Iona atyjától örökölte a szatmárvármegyei Csengerfalu, Úra, Győrtelek és Tunyog községekben fekvő uradalmakat.
2) Szász Károly: »A szabadsalvi pap leány« című verses regényéből.
3) Vécsy Tamás emlékbeszéde Tisza Kálmán felett.

elcsendült a Tisza Kálmán kedvenc nóája a »Vekony deszkakerítés« es tultrakt a férfak jökedve, ő ezt mosolygra nézte s hallgatta, fennlartva azért mindenkiel szemben háziasszonyi méltóságát.

Ezek a geszti vadászatok, éppen úgy, mint a Wenckheim Béla csáki vadászati, nevezetes szerepet töltöttek be, mert midőn békóba volt vevre a sajto es el voltak fojtva a hazafii érzelmek nyilvánulása, csak az ilyen baráti örszerveleteken találhattak lelki tödület a hatvanas években a haza legjobbjai, amidőn a jövő elképzelése es az eseményekre való várakozás örvedetesebb izgalmat kelteett az emberekben, mint maga a valóság. (F. Köv.)

Rhode Island kakaók olcsón eladók

Remport Sámuelnél Alsóságon.

Adóhátralékok elengedése. A pénzügyminiszter rendeletet adott ki, amelyben az adóterületek szabalyozza. A rendelet szerint az adózőknak módjukban áll különböző esetekben es különböző okoknál fogva adóterületek törlesztést kérni. Eszerint, ha a jövedelem illetleg a vagyon az adóévbén az adóztól függetlenül bekövetkezett rendkívüli körülmények folytán tartósan olyan módon csökkent, hogy a hátralékok tartozását még méltányos részletekben sem képes megfizetni úgy vagyon es jövedelem apadását előidéző eset bekövetkeztek meg nem esedékes adónak aranylagos része egészben, vagy részben elengedhető. Abban az esetben, ha az adozó halála, vagy más, az adóztól függetlenül bekövetkezett rendkívüli körülmény folytán a jövedelmi forrás vagy vagyontárgy időközben megszűnt, vagy a tartozás behajtása a hátralékos megelhetését letalapjában tamadna meg, kivételesen a hátralék egészen vagy részben elengedhető. A hátralékok kivételesen teljesen vagy részben akkor is elengedhetik, ha az adozó halála folytán bekövetkezett rendkívüli körülmény következtében azok a jövedelemforrások vagy vagyontárgyak, amelyek után az adót kivetették, időközben megszűntek es így az adozo vagy hátramaradtait a hátralék megfizetésére nem képesek.

Karinthy Frigyes felfadazta a legnagyobb magyar költőt. Ennek a hetnek irodalmi szenzácioja Karinthy Frigyes-cikkje a Szinhazi Életben az új Petőfőről, az egyszerű vidékről Pestre került földmunkásról, aki zsenialis költői ő-telenség. A Szinhazi Élet új számban érdekelt riportot hoz a kérdőjeles nőről, a leghíresebb nőimmitatorról, aki ma penztáros az Artia Egyesületben. Mórocz Zsigmond riportban számol be a tiszteletére rendezett díszelőadóról Salomon Béla-dramai szerepében mutatkozik be a Szinhazi Élet. Ica-és Sandor népszerű hetilapjának darabmunkái a harmadik kiadásos: Béla aki 26 éves. A Szinhazi Élet ára 1 pengő, negyedévi előfizetésé 10 pengő. Kiadóhivatal Budapest, VI. Aradi ucca 8. szam.

Köszönet. A helybeli Hangya szövekrözet az áll. poig. füsk. Ifj. Szentő Egyesület részére 40 P. a L-het cserkész-capat részére 20 P. t adományozott. A Szombathelyi Takarékpénztar csejdmölki főjka ugyancsak a felet Ifj. Szentő Egyesületnek 50 P. t adományozott. A nemesszű adományokert a tantó ifjúság nevében ezuton is halas köszönettel mond az iskola igazgatója.

Köszönetnyilvánítás. A Csejdmölki es vidék Hangya szövetkezet amikent már az elmúlt években is cselekedte, úgy most, oemes, jó indultalul következetesen gyakorolja a segélynyújtást es jöteknyszagot. A helybeli ev. elemi iskola részére 40 P. az ev. Nőegylet javára 30 P. es az ev. Ifjúsági Egyesület részére 20 P. összesen 90 pengő készpénzsegélyt nyújtott, amelyet halas köszönettel nyilvánítanak az illető egyesületeknek elnökségei.

Szindarabok

A legnagyobb választéknak kaphatók Dinkgreve Nándor papirkereskedésében.

Me tavasz
örias
Kreiner
 kézimunka
 fazonú
 árusítottatna
 ár: 225
 225
 584 P.
 2. sor.
esztén
 Csejdmölki
 alatti (Schro)
 árak: —
 olcsón,
 Kéren a n.
 diszműe
 24-ik
 log-
 Csejdmölki
 szám alatti
 és a szűr-
 nal eladó.
 Vevők
 deklódhete
 Csejdmölki
 magános t-
 séges lakó.
 1 udvari
 helyiségek) fi
 nagy rész
 Deutsch-
2 hol
 Csejdmölki
 Cím me
zetesét
származo
 Németül is
 Cím a k
Uj
vel
 Ezen lap
ld
 pedig
Uj
 megall
VE-
ádból
urino.
 munkához
 szemből
 oldal
 dbátó.